

Robuust en origineel

Robust and original

Widerstandsfähig und originell

Over hoe de Drentse natuur weer een samenhangend geheel wordt

Drenthe is na Gelderland de provincie met de meeste natuur. Veel mensen zullen als eerste denken aan heide, maar het omvangrijkst is het areaal bos. Een aanzienlijk deel van de bossen is tussen 1880 en 1950 aangeplant om de ongeremde verstuing van het zand tegen te gaan. Dat gebeurde deels in het kader van de werkverschaffing. Inmiddels verkeren veel Drentse bossen in een volwassen stadium, met een compleet palet aan flora en fauna. Er resteren nog een paar zandverstuivingen, bescheiden woestijnclaves zoals het Mantingerzand of het Drouwenerzand met zandloopkevers en jeneverbessen.

Opvallend aan de Drentse natuur is vooral de goede structuur. Zoals Uko Vegter van Het Drentse Landschap het verwoordt: “We hebben hier nog op behoorlijk veel plekken grotere natuurgebieden. We denken bij al onze inrichtingsplannen op landschapsschaal, op het niveau van Drenthe. Dat is uniek.” Daar waar in andere delen van Nederland vaak alleen op perceelsniveau kan worden gedacht, is het Drentse landschap omvangrijker en veel meer met elkaar verbonden. Dit komt mede doordat de gronddruk hier over het algemeen een stuk lager is dan elders. De beekdalen liggen nog waar ze horen te liggen en zijn meestal niet volgebouwd. Er zijn nog flinke stukken heide aanwezig en op en rondom de Hondsrug is er nog zoveel openheid dat het reliëf goed naar voren komt.

Van groot belang zijn ook de nog intact zijnde kwelstromen die de ruimte hebben om beken en meertjes te voeden. In het Hunzedal heeft de afgelopen jaren een grote omwenteling plaatsgevonden. De ooit rechtgetrokken Hunze is er weer meanderend gemaakt en hiermee is de sponswerking ten dele teruggebracht in het landschap. Dit vormt een belangrijk facet in het steeds robuuster maken van de Drentse natuur. Zowel natte als droge perioden, die de laatste jaren steeds vaker voorkomen, kunnen in de toekomst beter worden opgevangen als je de natuur slim inricht met gebruikmaking van haar kwaliteiten. Daarom is er bijvoorbeeld voor gekozen om de landbouw in het Hunzegebied naar de wat hoger gelegen plekken te verplaatsen en de natuur juist haar gang te laten gaan in de laagte, waar nu bijzondere kwelmoerassen ontstaan. Helemaal aan het einde van de Hunzevallei is het Tusschenwater ingericht, waar water kan worden opgevangen als het lang regent.

Natuur en menselijke activiteiten blijven in sommige opzichten elkaar ook in Drenthe wel in de weg zitten. Door stikstofuitstoot is de vergrassing van heidegebieden een aanhoudend pijnpunt. Uko: “We maaien en plaggen geregeld om de bodem te verschromen en we zetten begrazing in, maar als de bron niet wordt aangepakt blijft het beheren tegen de klippen op.” Het korhoen heeft al lang geleden Drenthe verlaten omdat zijn belangrijkste voedsel-

bron, grote insecten, door de stikstofdepositie en vergrassing is verdwenen.

De discussie over het Drentse landschap en de wensen om het landschap verder robuuster en klimaatbestendiger te maken, houdt voorlopig aan. Dit gaat ook over het grondgebruik in de moderne tijd. De Drentse veenkoloniën zijn bijvoorbeeld landbouwgebied met alleen maar kleine plukjes natuur, terwijl op de zandgronden de tulpen- en lelieteelt oprukt. Daarbij wordt er ook gekeken of herten en zwijnen in Drenthe een thuis kunnen vinden. Dat laatste idee staat op gespannen voet met wat agrariërs willen. Vooralsnog worden bever en otter wel verwelkomd, net zoals de das. Er zijn relatief veel dassenburchten in Drenthe, waarvan de meeste gelukkig gebouwd worden in de vele stukken bos.